

N:o 39.

Af herr **O. Persson** i Killebäckstorp, om ändring af lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse.

Uti en inom Andra Kammaren under nästlidet års riksdag väckt motion (n:o 52) föreslog jag Riksdagen att för sin del besluta sådan ändring i lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll för tingshus och häradsfängelse den 26 september 1894, att alla de, hvilka inom tingslaget erlade kommunalutskylder, skulle i sådan kostnad deltaga efter fyrktal. Lagutskottet, till hvilket motionen remitterades, hemställde emellertid i afgifvet utlåtande (n:o 25), att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda. Häremot reserverade sig åtta ledamöter, hvilka ansågo, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionen. Också afslog Andra Kammaren utskottets hemställan och biföll reservationen; men som Första Kammaren biföll utskottets hemställan, kom den af mig gjorda framställningen att icke föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Efter en historisk framställning af de förslag i motionens syfte, som vid föregående tillfällen framkommit, ömförmälde jag i fjolårets motion, bland annat, att skatteregleringskomitén i sitt utlåtande den 13 september 1882 förklarar, att man sedan länge kommit till insigt derom, att mantalet icke vidare vore en tillförlitlig gradmätare på olika fastigheters skatteförmåga; att komitén föreslagit, att kostnaderna för de i 26 kapitlet 1, 2 och 4 §§ byggningsbalken ömförmälda byggnader skulle utgå efter samma grund, som komitén föreslagit för utgörande af

kommunalutskylder; samt att i motioner, som vid 1884 års riksdag i ämnet framkommit, anförts, att stadgandet i 1734 års lag om deltagandet i kostnaderna för byggandet af tingshus och häradshäkte vore föråldradt och kunde icke anses tillämpligt på landets närvarande förhållanden; att sedan tiden för stiftandet af nämnda lag många andra näringar än jordbruket uppstått, af hvilka domstolarne lika mycket anlidades och besvärades som af jordbrukarna, och att billighet och rättvisa fordrade, att förändring i samma riktning, som beslutats beträffande fördelning af kostnaderna för byggande af andra gemensamma byggnader, såsom skolhus m. m., skedde för kostnaden att bygga och underhålla tingshus och häradshäkte; hvarefter jag vågade beteckna stadgandet i lagen den 26 september 1884, att de, som erlade kommunalutskylder för andra beskattningsföremål än fastighet, skulle deltaga i byggnadsskyldigheten efter en tjerdedel af derå belöpande fyrktal, allenast såsom ett öfvergångsstadgande, för att slutligen komma till målet eller lika deltagande i nämnda skyldighet för alla skattedragande efter fyrktalet; samt framhöll ytterligare, att, då lagskipningen vore en allmän angelägenhet, samt bruksidkare, fabrikanter, handlande och handtverkare m. fl. i lika mån som jordbrukaren hade intresse af rättsskipningens behöriga handhavande och, såsom förhållandena numera utvecklats sig, lika mycket eller ännu mera än jordbrukaren besvärade domstolarne, sådan fördelning syntes vara billig och rättvis, hvadan skyldigheten till deltagande uti ifrågavarande skyldighet torde böra bestämmas efter hvars och ens skatteförmåga, angifven genom det honom påförda fyrktal.

Med frånseende af det utaf lagutskottet vid nästlidet års riksdag i sitt utlåtande för afslag å motionen anförda skäl, att nya lagberedningen i sitt betänkande angående rättegångsväsendets ombildning föreslagit hela den ifrågavarande byggnadsskyldighetens öfverflyttande på staten, om hvilket skäl utskottets ordförande vid diskussionen om frågan i Första Kammaren yttrat, att det mycket gerna kunnat utgå, hade utskottet, som icke ville påstå, att den nu gällande fördelningen vore den principiellt rätta, för egen del för bibehållande af denna fördelning ej andra skäl att åberopa än att, då samma grund blifvit antagen för utgörandet af annan kommunal byggnadsskyldighet, såsom i fråga om byggnad och underhåll af prestgård, kyrka och sockenstuga, samt denna byggnadsskyldighet vore af större betydelse än den ifrågavarande, anledning saknades att, derest en ändring af fördelningen skulle anses lämplig, göra början med den sistnämnda.

Detta utskottets försvar för den nuvarande fördelningen, som, enligt utskottets eget medgifvande, är principiellt orätt, synes mig föga hållbart. Då hittills skyldigheterna i fråga om prestgårds- samt kyrko- och sockenstugubyggnad behandlats hvar för sig samt oberoende af tingshusbyggnadsskyldigheten, och samtliga dessa byggnadsskyldigheter blifvit genom särskilda lagar den 1 maj 1885 (om prestgårdar), den 12 juni 1885 (om kyrka och sockenstuga) och den 26 september 1884 (om tingshus och häradsfängelse), finner jag intet skäl, hvarför de nu skola sammanställas. Och om ändring till det principiellt rätta, som väl i allt fall är önskvärdt, skall företagas, ser jag ej något hinder för att början göres med den skyldighet, som, enligt utskottets förmenande, är af mindre betydighet. Tvärtom synes det mig lämpligt, liksom det väl ock alltid ansetts klokt att börja med det mindre och derefter fortgå till det större för att slutligen få verket fullbordadt.

Hänvisande i öfrigt till de skäl, som vid diskussionen i kamrarna vid sistlidet års riksdag anfördes för bifall till min då väckta motion i ämnet, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen må för sin del besluta, att lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse den 26 september 1884 erhåller följande förändrade lydelse:

Med ändring af hvad 26 kap. 4 § byggningsbalken och särskilda författningar stadga angående skyldighet att deltaga i byggandet af tingshus och häradsfängelse förordnas härigenom, att i kostnaden för uppförande och underhåll af sådan byggnad skola alla de, hvilka inom tingslaget erlægga kommunalutskylder, deltaga efter fyrktal.

Stockholm den 24 januari 1898.

Olof Persson,
Killebäckstorp.